

?Espanòles?'

En un article de l'agost a El Periódico, Jordi Puntí ironitzava sobre la facilitat dels catalans, en època de vacances, per trobar-se amb altres catalans quan viatgen. Hi reproduïa una escena estival que pot haver-se produït a qualsevol indret del món: una parella de Ripoll coincideix amb una família de Vilafranca ("Que sou catalans?") i, entusiasmat per la coincidència, enraonen fins a trobar, fins i tot, coneguts comuns. "A vegades hi ha catalans que sembla que viatgin pel món només per la il·lusió de trobar altres catalans", concloïa Puntí. Molt abans que l'autor de *Maletes perdudes* en parlés, Pere Calders ja havia fet un conte extraordinari, *Els catalans pel món*, que abordava el tema amb gran subtilitat. En aquest cas, el protagonista coincideix, a Birmània, amb un lloro de Cadaqués que parla un català correctíssim i amb qui té ocasió de recordar el Mediterrani i expressar les ganes de tornar-lo a veure. "L'endemà, de bon matí, en marxar de Yakri, tenia el cor més tendre que el dia de l'arribada", acaba Calders.

L'entusiasme de coincidir amb conterrànies, però, no és exclusiu dels catalans (malgrat el que vulguin fer creure aquells que dissimulen la pròpia catalanitat per no semblar provincians). De fet, quan viatgem, els catalans també ens trobem amb la pregunta "*¿españoles?*", i aleshores, alguns, empassem saliva. Què cal contestar? La resposta còmoda és la resposta més pràctica, és a dir, la del que (tot i ser sobiranista de nova fornada, però convençut, tenir l'estelada al balcó i haver anat fins a l'Ebre per participar a la Via Catalana) reconeix que sí, que és espanyol (al capdavant, es justifica interiorment, és el que de moment encara hi diu al DNI i, ves, prou que celebra els triomfs de la Roja), i es posa a parlar amb el suposat compatriota de la cara dura dels anglesos, que no volen cedir Gibraltar i provoquen el personal llençant blocs de formigó al mar per impedir l'activitat pesquera. Si, en canvi, respon que no, que és català, automàticament s'arrisca a una mirada airada i potser, fins i tot, a un comentari despectiu. I això incomoda. A mig camí, hi ha l'actitud pròpia del tarannà dubitatiu que defineix molts dels nostres conciutadans: no dir ni sí ni no i, com a molt, deixar anar un "*bueno... catalanes...*" que ve a dir, precisament, això: sí, però no; o bé: no, però sí. I, encara, hi ha qui dissimula. Qui, fart de donar explicacions, o d'haver de comportar-se amb hipocresia, o fart, senzillament, d'haver de suportar mirades de condescendència quan l'identifiquen com a català, opta per fer veure que no ha entès la pregunta i, en algun cas, fer-se passar per italià o per portuguès.

Tinc la impressió, però, que últimament, anant pel món, als catalans ja no ens la fan tan sovint, aquesta pregunta: "*¿españoles?*".